

JAARVERSLAG 2022

ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN

Gemeente Bergeijk

ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN

Aan burgemeester en wethouders van Bergeijk
en aan de gemeenteraad van Bergeijk

Datum : 19 december 2022

Onderwerp: Jaarverslag 2022 van de Adviesraad Sociaal Domein

Geacht college, geachte raadsleden,

Voor u ligt het jaarverslag 2022 van de Adviesraad Sociaal Domein. In uw verordening over de adviesraad wordt vermeld dat de adviesraad jaarlijks verslag doet van zijn werkzaamheden.

De adviesraad legt hiermee publiekelijk verantwoording af over zijn inzet van het afgelopen jaar. Wij blikken terug op de activiteiten van het afgelopen jaar, vervolgens geven wij de resultaten weer van de evaluatie van het afgelopen jaar en tot slot kijken wij vooruit naar de aandachtspunten voor het aanstaande jaar.

In de bijlage van het jaarverslag zijn onze adviezen uit 2022 bijgevoegd.

Namens de Adviesraad Sociaal Domein,

Ab Czech
voorzitter

© ASD Bergeijk, december 2022

Leden van de adviesraad

Ronnie Dekkers, Anne Emans, Mart van de Vorst, Eline Ensing, Petra Smets, Theo van Bakel, Peet van Laar, Matthieu Jansen (secretaris) en Ab Czech (voorzitter)

Secretariaat

m.jansen102@upcmail.nl 06 3069 8570 www.asdbergeijk.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Samenstelling.....	4
3. Ondersteuning.....	4
4. Bestuurlijk overleg.....	4
5. Werkwijze.....	4
6. Onderwerpen.....	4
7. Adviezen.....	5
8. Evaluatie.....	5
9. Vooruitblik 2023.....	6
10. Slotwoord.....	6

Bijlagen adviezen 2022

1. Advies over beleidsregels bijzondere bijstand.....	8
2. Advies over Verordening Jeugdhulp 2022.....	10
3. Advies over de beleidsregels WMO 2022.....	16
4. Strategisch Kader Adviesraad Sociaal Domein 2022 - 2026.....	18
5. 1 ^{ste} Advies over de Verordening Adviesraad Sociaal Domein	24
6. 2 ^{de} Advies over de Verordening Adviesraad Sociaal Domein	28

1. Inleiding

De adviesraad heeft tot taak om het gemeentebestuur gevraagd en ongevraagd van advies te dienen over alle aspecten binnen het sociaal domein. Hieronder ressorteren in ieder geval de lokale en/of regionale uitwerking van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, de Participatiewet en de Jeugdwet. Binnen het sociaal domein worden in dit kader ook begrepen: burgerparticipatie, inburgering, (jeugd)gezondheidszorg, onderwijs en sociaal cultureel werk.

2. Samenstelling

De leden van de adviesraad wonen allen in Bergeijk, zijn betrokken bij het sociaal beleid van de gemeente en hebben op ten minste een van de beleidsterreinen specifieke deskundigheid en/of ervaringsdeskundigheid.

Op 1 januari 2022 bestond de adviesraad uit 6 personen, te weten: Ronnie Dekkers, Mart van de Vorst, Anne Emans, Hanneke van Hoof, Twan van Horsen, Matthieu Jansen (secretaris) en Ab Czech (voorzitter).

Gedurende het jaar hebben wij afscheid genomen van Hanneke van Hoof en Twan van Horsen. Leden die, na een sollicitatieprocedure, zijn toegetreden in de loop van het jaar waren: Eline Ensing, Petra Smets, Theo van Bakel en Peet van Laar.

3. Ambtelijk overleg

Een maal per maand is er ambtelijk overleg tussen de voorzitter en secretaris en de ambtelijk contactambtenaar voor de ASD Saskia Kuypers.

4. Bestuurlijk overleg

Wethouder Marko van Dalen was op ons verzoek een paar keer aanwezig bij ons overleg om nader van gedachte te wisselen over specifieke onderwerpen.

5. Bijeenkomsten ASD

Er hebben totaal tien bijeenkomsten van de adviesraad plaatsgevonden in het Aquinohuis. Op een aantal bijeenkomsten hebben ambtenaren toelichting gegeven op specifieke onderwerpen zoals inburgering, CJG en bijzondere bijstand. Daarnaast hebben er vier door ons georganiseerde bijeenkomsten plaatsgevonden op Kempenniveau over de onderwerpen die samenhangen met de Participatiewet.

6. Onderwerpen

De volgende onderwerpen zijn in de eerder genoemde 10 bijeenkomsten aan bod geweest:

- *Inhoudelijke gesprekspunten*
Nieuwe psychiatrie, strategisch kader ASD 2022 - 2026, Kempische Samenwerking Participatiewet, beleidsregels bijzondere bijstand, beleidsregels WMO, CJG De Kempen, Verordening Jeugdhulp, verkiezingsprogramma's, Coalitieakkoord 2022-2026, Wet verplichte GGZ, Kindcentra, Kempenbranie, inburgering, Oekraïners,

woonzorgvisie, wijk-GGZ, Automaatje, armoedebeleid/minimabeleid, Beschermd Wonen, verordening Adviesraad Sociaal Domein en Platform Mantelzorg.

- *Overige onderwerpen*
Jaarverslag ASD 2022, aftreedschema, vacaturetekst, sollicitatieprocedure, website ASD, gesprek fractievoorzitters en vergaderschema 2023

7. Adviezen

De volgende schriftelijke adviezen zijn gegeven (de adviezen zijn in deze volgorde opgenomen in de bijlage):

- Advies over beleidsregels Bijzondere Bijstand
- Advies over beleidsregels Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)
- Advies over Verordening Jeugdhulp
- Strategisch Kader ASD 2022 - 2026
- Advies over Verordening Adviesraad Sociaal Domein 2023
- Advies over de reactie op ons advies over de Verordening Sociaal Domein 2023

8. Evaluatie

Ten behoeve van de evaluatie hebben de leden een vooraf vastgesteld format individueel ingevuld. In het onderstaande tabel treft u de samenvatting daarvan aan. Dit is vervolgens in de ASD besproken en heeft geleid tot een aantal hierna vermelde conclusies.

Onderwerp	Cijfer	Onderwerp	Cijfer
1. Kwaliteit van onze adviezen	7,9	7. Functioneren van de secretaris	8.2
2. Effect van onze adviezen	7,0	8. Samenwerking met de gemeente	6.7
3. Sfeer in onze adviesraad	7.6	9. Samenwerking met andere org.	6.7
4. Werkwijze van onze adviesraad	7,0	10. Relatie met de politiek	7.3
5. Deskundigheid van de adviesraad	7.5	11. Relatie met de pers	6,0
6. Functioneren van de voorzitter	8,0	12. Zichtbaarheid in de gemeente	5.8

Algemeen gedeelde conclusies die ons verder helpen bij het bepalen van het activiteitenplan 2023 én het verder gestalte geven van het portefeuillehouderschap en de taakverdeling binnen onze ASD:

- We moeten flink investeren in de bekendheid van de ASD in onze gemeente c.q. bij onze inwoners. Een goede relatie met de (plaatselijke) pers is daarbij een vereiste. Ook het gebruik van onze én de gemeentelijke website, de plaatselijke nieuwsbladen en de social media zijn daarbij ondersteunend.
- We moeten ons verder beraden over de manier en de mogelijkheden waarop we het portefeuillehouderschap in wensen te vullen en over de consequenties die dit heeft.
- We moeten ons meer richten tot onze directe doelgroepen in onze gemeente. Dit kan door vertegenwoordigers hiervan uit te nodigen en/of themabijeenkomsten te organiseren.

- Het is belangrijk, mede vanwege het aantal nieuwe leden, dat we investeren in de relatie tussen de ASD-leden onderling. Tijd voor informele ontmoetingen/contacten, een (jaarlijkse) heidag en werkbezoeken kunnen daaraan bijdragen.
- We moeten de contacten met ambtenaren, gemeentebestuur en politiek intensiveren en verder uitbouwen om onze samenwerking verder te optimaliseren.

9. Vooruitblik 2023

Vooruitkijkend naar het jaar 2023 werden de volgende thema's en activiteiten benoemd waaraan in ieder geval aandacht besteed zal worden:

Thema's

- Voortgang Integraal Kindcentrum
- Voortgang Wet Inburgering
- Voortgang Regiovisie Beschermd Wonen
- Voortgang integratie Jeugdgezondheidszorg
- Voortgang Regionale Samenwerking in de Kempen
- Voortgang lokaal jeugdwerk
- Wijzigingen in de Participatiewet
- Wijzigingen in de Jeugdwet
- Wijzigingen in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Activiteiten

- Afstemming op Kempenniveau bevorderen met overige adviesraden m.b.t. het Participatiebedrijf, het CJG+ en de Jeugdgezondheidszorg
- Jaarlijks overleg fractievoorzitters en fractiespecialisten sociaal domein van onze plaatselijke politieke partijen
- Bijscholing voor de nieuwe leden en bijscholing voor de portefeuillehouders met betrekking tot hun onderwerpen.
- Meer bekendheid genereren.
- Meer betrekken van specifieke doelgroepen bij specifieke onderwerpen

Uitwerking collegeprogramma

- Het college is bezig met het uitwerken van haar programma 2022 – 2026. We zijn natuurlijk erg benieuwd waar het college mee komt en zullen daar te zijner tijd graag over adviseren.

10. Slotwoord

Gemeenten zijn nu 7 jaar op weg met de decentralisaties op het terrein van jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en arbeidsparticipatie. Landelijke evaluatierapporten laten zien dat de doelstellingen van deze operatie nog niet bereikt zijn. Voor de beoogde transformatie moeten nog flink wat stappen gezet worden. Gemeenten hebben hun handen vol gehad aan: het eigen maken van de complexe materie, het (moeizaam) regionaal samenwerken, het werken met ingewikkelde inkoopprocessen en het passen en meten om binnen de begrotingskaders te blijven. Er zijn inmiddels vele evaluatierapporten verschenen over de (onbedoeld nadelige) effecten van wetgeving in het sociaal domein. Op basis daarvan heeft de rijksoverheid voor 2023 de nodige wetsaanpassingen aangekondigd op het terrein van de Jeugdwet, de WMO en de Participatiewet.

Bijlagen

Adviezen van de ASD in 2022

Burgemeester en wethouders van Bergeijk
t.a.v. de ambtelijk secretaris

Datum: 17 januari 2022
Onderwerp: Beleidsregels bijzondere bijstand Kempengemeenten 2022

Geacht college,

Op uw verzoek adviseren wij op basis van de aangeleverde documenten over het collegevoorstel "Beleidsregels Bijzondere bijstand Kempengemeenten 2022". Wij hebben dit onderwerp besproken in onze vergadering van 17 januari 2022.

De beleidsregels zijn een uitwerking van artikel 35 van de Participatiewet. De beleidsregels betreffen een bijdrage onder meer voor: medische kosten, reiskosten, woonkosten, juridische kosten, kosten kinderopvang op sociaal-medische indicatie, uitvaartkosten en studiekosten. De bijdrage wordt op maat verstrekt (over het algemeen) aan mensen met een laag inkomen en met een gering eigen vermogen.

De beleidsregels worden jaarlijks opnieuw door het college vastgesteld. De gezamenlijke Kempengemeenten voeren middels de ISD De Kempen deze beleidsregels uit. In het overleg met de ambtelijke vertegenwoordiging hebben we ons vooral geconcentreerd op de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van vorig jaar.

De belangrijkste voorgestelde wijzigingen betreffen geen nadelige maar vooral voordelige gevolgen voor cliënten in Bergeijk:

- Inkomen waar beslag op ligt wordt niet langer opgenomen in de draagkrachtbepaling
- De minimale reisafstand voor reiskosten schoolgaande kinderen is verlaagd naar 10 km
- De hoogte van de individuele studietoelage is gebaseerd op landelijke uniforme richtlijnen en daarmee genormeerd op basis van leeftijd en hoogte minimumloon

De bepalingen ten behoeve van de kinderopvang 0 – 12 jaar op basis van sociaal medische indicatie (SMI) zijn separaat uitgewerkt. SMI m.b.t. een of beide ouders betreft een voorziening, vanwege problematiek van ouders, in de vorm van reguliere kinderopvang. Het gaat om gezinnen die geen recht hebben op deze reguliere kinderopvangtoelage van de rijksoverheid, bijvoorbeeld omdat maar één van de ouders werkt, terwijl de andere ouder om sociale- of gezondheidsredenen (tijdelijk) niet in staat is om voor de kinderen te zorgen. Kinderopvang kan dan een (tijdelijke) oplossing bieden om de ouders te ontlasten en de ontwikkeling van het kind niet te schaden. Alle gemeenten ontvangen hiervoor een separate uitkering van het rijk

De vraag is nu waar deze specifieke SMI-regeling op lokaal niveau het beste bij aansluit. Ter informatie zijn bij dit advies tevens twee rapporten bijgevoegd: een factsheet van de VNG

over SMI en een onderzoeksrapport van Significant over de uitvoering in Nederland van deze regeling.

Wij stellen vast dat kinderopvang op basis van sociaal medische indicatie een noodzakelijke voorziening is ten behoeve van ouders die (tijdelijk) ontlast moeten worden. Het is dus geen voorziening voor kinderen met problemen (Jeugdwet). In het verlengde daarvan is er logica om met een eventuele ouderbijdrage aan te sluiten bij de overige ondersteuningsvoorzieningen voor volwassenen te weten de WMO. Anderzijds kan ook bij de rijksregeling kinderopvang worden aangesloten. Daarbij wordt een redelijke en betaalbare ouderbijdrage gevraagd op basis van inkomen. Bijna 50% van de gemeenten doen dat.

De gemeente Bergeijk stelt in haar regeling voor om aan te sluiten bij regelingen met betrekking tot bijzondere bijstand. Daarbij begrenst zij de hoogte van het inkomen tot twee maal de norm voor bijzondere bijstand. Echter de SMI-regeling is feitelijk, door de rijksoverheid destijds vastgesteld, voor iedereen bedoeld omdat het geen luxe betreft maar een noodvoorziening. Jammer dat de gemeente niet de mogelijkheid heeft benut om de lezer zelf mee te nemen in de keuzen die er zijn om de SMI-regeling vorm te geven

Met het aansluiten van de SMI-regeling kunnen we dus een keuze maken uit: bijzondere bijstand (veel mensen worden daarbij uitgesloten), WMO (nadelig vanwege geringe eigen bijdrage), rijksregeling kinderopvang (voor iedereen toegankelijk met redelijke landelijke vastgestelde eigen bijdrage).

Advies

Wij kunnen ons vinden in de voorgestelde wijzigingen van de beleidsregels bijzondere bijstand maar wij kunnen ons niet vinden de voorgestelde regeling kinderopvang SMI. Wij zijn van mening dat de SMI-regeling wat betreft ouderbijdrage beter kan aansluiten bij de landelijke kinderopvangregeling.

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Bergeijk,

Ab Czech,

Voorzitter

Leden van de adviesraad zijn: Ab Czech (voorzitter), Matthieu Jansen (secretaris), Anne Emans, Mart van de Vorst, Ronnie Dekkers, Hanneke van Hoof en Twan van Horssen.

Secretariaat: m.jansen102@upcmail.nl tel : 06 3069 8570

Burgemeester en wethouders van Bergeijk
t.a.v. de ambtelijk secretaris

Datum: 20 april 2022
Onderwerp: Advies over de Verordening Jeugdhulp 2022

Geacht college,

U heeft de Adviesraad Sociaal Domein (ASD) advies gevraagd over de concept-Verordening Jeugdhulp gemeente Bergeijk 2022.

Op 3 februari 2022 werd in onze vergadering de Verordening Jeugdhulp gemeente Bergeijk 2022 besproken en ambtelijk toegelicht. Deze verordening is voor een groot deel gebaseerd op de landelijke VNG-modelverordening, die een juridische en organisatorische uitwerking betreft van de verplichtingen die de gemeenten hebben vanwege de uitvoering van de Jeugdwet (2015). Ten opzichte van de eerder vastgestelde Verordening Jeugdhulp 2019 wordt een aantal wijzigingen voorgesteld. In een was/wordt-overzicht zijn de verschillen tussen de twee verordeningen nader aangegeven.

In de wet wordt aangegeven dat de gemeente regelmatig haar jeugdhulpbeleid moet evalueren. Daarmee wordt dan tevens een onderlegger gecreëerd die als onderbouwing dient voor wijzigingen in de verordening. Een evaluatie betreft dan ook inzicht in de beoogde effecten en de gehanteerde werkwijze. Deze voortschrijdende inzichten worden dan weer verwerkt in een nieuwe verordening. Wij vinden het een gemiste kans dat de nu voorgestelde wijzigingen van de verordening niet op een inhoudelijke evaluatie zijn gebaseerd, maar op een ogenschijnlijk technische transitie.

In 2019 werden alle adviesraden in de Kempen gevraagd om mee te denken in een gezamenlijke bijeenkomst in Bladel. Er is toen aangegeven dat zulks een goede werkwijze was. Waarom is die werkwijze niet doorgezet?

In de voorgestelde verordening gaat het onder andere over: soorten hulp die beschikbaar is, efficiëntietoets, ondersteuningsplan, besluitvormingsprocessen, de PGB-mogelijkheden, de afstemming met gezondheidszorg, onderwijs en justitie, de kwaliteit, de vertrouwenspersoon en de klachtenregeling en een hardheidsclausule.

In veel landelijke evaluatierapporten is te lezen dat het nog steeds heel moeilijk blijkt om bij complexe casussen te komen tot één integraal plan. In de voorliggende verordening lezen we in artikel 12 dat eerst bezien moet worden of het probleem binnen het eigen netwerk kan worden opgelost, als dat niet kan dan wordt gekeken naar een voorliggende jeugdvoorziening en als ook dat niet gaat dan pas komt men in aanmerking voor individuele (specialistische) jeugdhulpvoorziening. Dit is eigenlijk een achterhaalde manier werken (escalerende hulpverlening), want het gaat bij complexe zaken om parallel geschakelde trajecten; én beperkt specialistische zorg (bijvoorbeeld jeugdpsycholoog) én hulp uit voorliggende voorzieningen (bijvoorbeeld opvoedondersteuning) én hulp uit de eigen omgeving. De vraag bij deze vorm van hulpverlening is: wie houdt hier het overzicht en stemt de hulpactiviteiten op elkaar af. Moet daar niet iets over in de verordening staan?

In de verordening (artikel 2) wordt een onderscheid gemaakt tussen andere voorzieningen (o.a. online trainingen en spreekuren), algemene jeugdhulpvoorzieningen (o.a. ambulante

ondersteuning bij opvoed- en opgroevragen) en individuele jeugdhulpvoorzieningen (o.a. begeleiding en behandeling). Vervolgens wordt beschreven hoe de toegang tot deze voorzieningen in de Kempen is georganiseerd.

Voor het verkrijgen van een individuele voorzieningen (zoals o.a. de behandeling door een psycholoog) dient men een verwijzing te hebben van degene die daartoe bevoegd is (huisarts, kinderarts, CJG enz.). Voor de andere voorzieningen (andere en algemene voorzieningen) geldt dit niet. Wat hierbij opvalt is dat in de toelichting op de verordening wel gesproken wordt over vrij toegankelijke algemene voorzieningen maar dat in de verordening zelf gesproken wordt over algemene voorzieningen die uitsluitend worden ingezet middels toegangsbeoordeling door het CJG.

De vraag dient zich aan wat vervolgens de (juridische) status is van “toegangsbeoordeling door het CJG”? Is het alleen aan het CJG voorbehouden om deze algemene activiteiten in te zetten, kan een huisarts, kinderarts of maatschappelijk werker dat niet? Waarom moeten inwoners van Bergeijk toestemming krijgen om een online vragen te stellen of om deel te nemen aan een training of cursus gericht op opvoeden. Toestemming vragen is toch een extra drempel om aan zo'n activiteit deel te nemen. Ook past het toestemming vragen ons inziens niet bij alles wat geschreven wordt over uitgangspunten zoals eigen kracht en zelfregie.

Bij het bezoek aan de website van het CJG viel op dat deze nogal beperkt informatie verstrekt. Ook de telefonische bereikbaarheid is niet optimaal: op werkdagen van 10.00 – 12.00 uur. Er wordt gesproken over jeugd- en gezinswerkers die “overal bij u dicht in de buurt” zijn. Wij vernemen echter dat deze werkers allen zijn gestationeerd op het gemeentehuis van Bladel en daar in principe ook de mensen ontvangen. Als mensen in de eigen gemeente een afspraak willen, vindt dat in het betreffende gemeentehuis plaats. Ons lijkt dat niet echt een plaats om over opvoedkwesties te spreken.

Er is in Nederland veel discussie over de psychiatrie: afscheid nemen van het medisch model (= ziek zijn en beter worden) en invoeren van het herstel model c.q. sociaal model (= specifieke kwetsbaarheid onderkennen en daar het leven beter op inrichten). Daarvoor is een gelijkwaardige positie nodig van client/ouders, vrijwilligers, sociaal werkers en specialisten die samen bezien wat verstandige haalbare stappen zijn en hoe hierbij samengewerkt wordt.

Wij steunen van harte het overheidsbeleid dat erop gericht is om specialistische jeugdhulp die niet echt noodzakelijk is terug te dringen, want we hebben te maken met wachtlijsten, medicalisering en te hoge kosten. Echter dan moet er op lokaal niveau wel een stevige stap voorwaarts gedaan worden in preventief werken c.q. voorliggend veld: vrij toegankelijke hulp, vrij toegankelijke onlinetraining en hulp, ruime telefonische bereikbaarheid, spreekuur in alle gemeenten op neutrale plekken en meer bijeenkomsten in de gemeenten die opvoedvraagstukken bespreekbaar maken. Ook is afstemming en coördinatie aan de orde daar waar meerdere partijen bij een casus betrokken zijn, want dat lijkt nu niet geregeld middels in deze verordening.

Tot slot is van belang te komen tot een (vernieuwde) visie op (jeugd) psychiatrie. Wij bieden u onze expertise aan om hier samen met andere partners in op te trekken. Bijgevoegd hebben wij in de bijlage opgenomen een eerste verkenning van de ASD naar de Nieuwe GGZ.

Wij zijn graag bereid om dit advies nader toe te lichten.

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Bergeijk,

Ab Czech,
voorzitter

Leden van de adviesraad zijn: Anne Emans, Mart van de Vorst, Ronnie Dekkers, Hanneke van Hoof, Twan van Horssen, Ab Czech (voorzitter) en Matthieu Jansen (secretaris),

Secretariaat: m.jansen102@upcmail.nl tel : 06 3069 8570

Inleiding

In kranten, vakliteratuur en onderzoeksrapporten komen we over jeugdhulp steeds twee constatering tegen: er zijn grote problemen bij de financiering van de hulp aan jeugd en er zijn grote problemen met de kwaliteit/effectiviteit van de zorg die aan jeugd wordt geboden. Er wordt door de centrale overheid, de Vereniging van Nederlandse gemeenten en door de beroepsverenigingen van hulpverleners hard gewerkt aan verbeteringen. Een van de conclusies van de overheidsrapporten is dat het organiseren van een goede zorg voor jeugd een “leerproces voor iedereen” is. We moeten allemaal samen, al lerende, zoeken naar de beste steun aan jeugd, naar de beste kwaliteitscontrole en naar de beste financiering. De zienswijze van de veranderingsbeweging in de GGZ zo genoemd “de Nieuwe GGZ” geeft ons volop aanknopingspunten voor inhoudelijke verbetering.

De Nieuwe GGZ

De Nieuwe GGZ is een brede stroming binnen de GGZ om psychiatrische diagnoses op een andere manier te interpreteren en zo ook de hulpverlening aan mensen met psychische problemen anders aan te pakken. Dit moet leiden tot een betere kwaliteit van hulpverlening. De nieuwe ggz-benadering biedt ook mogelijkheden om de beschikbare financiën voor de GGZ beter in te zetten.

De DSM

Op dit moment is het voor het verkrijgen van financiële vergoeding bij psychische problemen noodzakelijk dat iemand een psychiatrische diagnose heeft. Een psychiatrische diagnose krijgt iemand als hij of zij voldoet aan een aantal criteria. De lijst met diagnoses en de bijpassende criteria heet DSM.

De DSM, (Diagnostic Statistical Manual for Mental Disorders) is oorspronkelijk opgesteld in de Verenigde Staten in 1952 en is inmiddels aan zijn 5de versie toe. De DSM is bedoeld als manier om psychische problemen van mensen in te delen, te classificeren. Het is oorspronkelijk een, internationaal, streven naar "eenheid van taal" onder artsen. Hiermee zouden artsen gemakkelijker ervaringen en kennis met elkaar kunnen delen.

De DSM werd aanvankelijk weinig door de medische wereld gebruikt. Vanaf de 90er jaren veranderde dat. Er kwam een roep om de DSM aan te passen. Die roep kwam uit de farmaceutische wereld, uit de medische wereld en vanuit patiënten. Zo kwam er de DSM 2, de DSM 3, de DSM 4 en de laatste, waar nu mee gewerkt wordt, de DSM 5. Deze laatste versie is uit 2013. Een DSM-diagnose van een cliënt geeft een hulpverlener de mogelijkheid om volgens een bepaald protocol de begeleiding aan de cliënt te leveren en te werken naar een bepaald, van tevoren vast te stellen, resultaat.

Verwarring

In de loop van al die jaren is er langzamerhand een verkeerde manier van interpreteren van de DSM-diagnosen ontstaan. DSM-diagnosen worden geïnterpreteerd als de oorzaak van psychische problemen. Dit klopt niet. De DSM is bedoeld is om psychische klachten in te delen, om ze dus een naam te geven. De DSM verklaart niets, noemt geen oorzaken van problemen, zegt ook niets over het verdere verloop van de klachten. Het is een naam voor de klachten op een bepaald moment in iemands leven.

Een DSM-diagnose mag dus ook nooit als een stempel voor de rest van iemands leven opgevat worden:

- Als een KIND de diagnose ADHD heeft zegt dat iets over de problemen van dat kind op dit moment, maar niets over de oorzaak en het verdere verloop van de klachten.
- Als een kind de diagnose dyslexie heeft zegt dat alleen dat dat kind op dit moment problemen heeft met leren lezen /schrijven. Niks over de oorzaak of het verdere verloop van de klachten.
- Als een kind de diagnose autisme heeft, heeft het problemen, die in het rijtje "autisme-kenmerken" horen. Maar waarom? Niets over de oorzaak daarvan.

De oorzaak en het verloop van al deze klachten is bij ieder kind anders.

Reden van verwarring

Waarom zou er op zo grote schaal de verwarring over de betekenis van DSM-diagnosen ontstaan zijn?

Een DSM-diagnose biedt voordelen:

- Door een diagnose te krijgen voor hun kind krijgen ouders erkenning van hun zorgen om het kind, vaak na een lange tijd van ongerustheid over de ontwikkeling van het kind en een lange zoekweg naar hulp. Erkenning van zorgen is belangrijk en troostend voor ouders.
- Met een DSM-diagnose komt er geld voor begeleiding van het kind.
- Het lijkt een individuele afwijking van het kind. De ouders hoeven zich niet te schamen. De oorzaak van de problemen lijkt gevonden.

De onjuiste interpretatie heeft ook negatieve gevolgen:

- Het kind krijgt het stempel dat het "niet normaal" is.
- De diagnose kan het zelfvertrouwen van het kind ondermijnen, het gevoel "niet normaal" te zijn, voor de rest van zijn/haar leven.
- Het vernauwt de blik op alle verschillende mogelijke oorzaken van de psychische problemen.
- Het kind kan zich gaan gedragen naar de diagnose (het zogenaamde Pygmalion-effect).
- Het kind wordt afhankelijk van de hulpverlener.

Omdat de oorzaak van psychische problemen bij ieder mens anders is, is dus ook de hulp, die een persoon nodig heeft, steeds anders. Vanuit deze inzichten is de nieuwe GGZ ontstaan.

Oplossingen

De Nieuwe GGZ zoekt naar nieuwe wegen van hulp bij psychische problemen. Kort samengevat werkt de nieuwe benadering, onder andere, met de volgende uitgangspunten:

- De hulpverlener moet een DSM-diagnose opvatten zoals die bedoeld is: een naam voor de klachten van de cliënt.
- De hulpverlener moet de diagnose (bijna) vergeten en in plaats daarvan "luisteren naar het hele verhaal" achter de klachten, zoeken naar de omstandigheden en mogelijke oorzaken, waardoor deze persoon op dit moment van zijn/haar leven deze

klachten heeft. Dit geldt voor iedere DSM-diagnose, of dat nou psychose, depressie, autisme, ADHD, dyslexie, dyscalculie, dyspraxie etc. is.

- De rol van ervaringsdeskundigen in de ggz moet serieus genomen moeten worden. Herkenning, en leren van elkaars manieren om met de problemen om te gaan, is in veel hulpverleningstrajecten van onmisbare waarde. Dit geeft een professionele hulpverlener niet.
- De hulpverlener moet, vanaf de eerste stap en verder in het hele traject, steeds weer aan de cliënt vragen: ben je geholpen met wat we nu aan het doen zijn, zo niet, wat denk jij dat je nu nodig hebt aan begeleiding? Denk je bijvoorbeeld dat ervaringsdeskundigen je zouden kunnen helpen? Of andere hulpverleners buiten het medische circuit zoals vertrouwenspersonen, maatschappelijk werkers, leerkrachten, enz.

Dat continu luisteren naar de mening van de cliënt is nodig omdat een cliënt, behalve een mens met problemen, ook een mens met gezonde krachten is. Die gezonde krachten moet een cliënt kunnen gebruiken om te herstellen. Een hulpverlener kent die gezonde krachten van een cliënt niet van dag tot dag en weet dus ook niet hoe die zich ontwikkelen tijdens het hulpverleningsproces. Ook hierom kan contact met ervaringsdeskundigen steun bieden. Het zelfherstellend vermogen aanspreken, aansluiten bij de kracht van het kind. Deze woorden klinken bekend. We kennen ze ook uit de stukken bij de introductie van en toelichting op de Jeugdwet.

De bedoelingen van de Jeugdwet (o.a. integraal werken, normalisering en demedicalisering) waren uitstekend, echter door (gedwongen) focus op administratie, financiën en organisatie is er van inhoudelijke omslag nog niet genoeg van terecht gekomen. Werk aan de winkel....

Inspiratiebronnen

- *Wij zijn god niet*, Myrrhe van Spronsen en Jim van Os, 2021
- *Goede GZZ*, Philippe Delespaul, Jim van Os e.a., 2016
- *Persoonlijke diagnostiek in een nieuwe GGZ*, Jim van Os, 2014
- *Terug naar normaal*, Allen Frances, 2013
- *Diagnosedrift*, Sanne Bloemink, 2018
- *Mensen zijn ingewikkeld*, Floortjes Scheepers, 2021

Burgemeester en wethouders van Bergeijk
t.a.v. de ambtelijk secretaris

Datum: 6 februari 2022
Onderwerp: Advies over de beleidsregels WMO 2022

Geacht college,

U heeft ons verzocht advies uit te brengen over de beleidsregels WMO 2022. Hierbij treft u ons advies aan. We refereren bij dit advies tevens aan de eerder door ons verstrekte advisering:

- *30 mei 2017: evaluatie begeleiding resultaatgericht indiceren en inkopen*
- *10 oktober 2020: Advies over de ambtelijke notitie m.b.t. inkoop van de WMO-begeleiding*

Puntsgewijs geven wij ons advies hierna als volgt aan:

- Het P*Q tarief is terug van weggeweest. Destijds is dit oorspronkelijke P*Q model bewust omgezet naar resultaat-financiering. Ondertussen blijkt uit de weergegeven normen (hulp bij het huishouden) die in de beleidsregels zijn weergegeven dat er in beginsel minder huishoudelijke inzet geleverd wordt ten aanzien van enkele jaren geleden waarin een inzet van 3 uur huishoudelijke hulp per week gebruikelijk was. Niet duidelijk is op basis waarvan de huidige normen/gemaakte keuzes afwijken van de inzet die destijds werd gehanteerd en waarbij ook sprake was van het P*Q model. In welke mate is de gemaakte keuze financieel gedreven?
- De daadwerkelijke WMO inzet verschuift van de aanbieder in dialoog met de client naar de consultant (gemeentelijke vertegenwoordiger) die de kaders schetst. De afhankelijke positie van de burger die in aanmerking wenst te komen voor de WMO-voorziening maakt dat we pleiten voor een actieve rol van de gemeente ten aanzien van de inzet van Onafhankelijke Clientondersteuning. We vragen de gemeente dit recht op Onafhankelijke Clientondersteuning op te nemen bij aanvang van de procedure door de aanvrager hiervan actief op de hoogte te brengen. Dit kan bijvoorbeeld door het standaard verstrekken van de contactgegevens voor inzet van Onafhankelijke Clientondersteuning en ook door dit actief via het WMO-loket te communiceren. Inzet van Onafhankelijke Clientondersteuning leidt niet tot vertraging in de procedure tot toekenning van de voorziening.
- We stellen voor om in de beleidsregels een zogenaamde 'hardheidsclausule' op te nemen. Deze kan ingezet worden in specifieke situaties van aanvragers van een WMO-voorziening waarbij afgeweken kan worden van de geformuleerde beleidsregels en aldus maatwerk geboden kan worden.
- Dagbesteding en hulp voor kinderen wordt binnen 10 km gerealiseerd, zo wordt in het stuk aangegeven. Juist gespecialiseerde hulpverlening (o.a. voor kinderen) bevindt zich ook op grotere afstand. We pleiten ervoor om hier coulant mee om te

gaan en maatwerk toe te passen om te voorkomen dat kinderen kwetsbare situaties omwille van de afstand niet (meer) in aanmerking komen voor deze voorzieningen.

- Het indicatieprotocol is gewijzigd; graag ontvangen we na een half jaar (begin oktober 2022) een evaluatie met de 1^e bevindingen gericht op de toegepaste wijzigingen. Daarnaast ontvangen we graag een evaluatie (mei 2023) van de overgangsregeling op basis van bevindingen met daarin opgenomen een deel van de clientervaringen.
- De gemeente heeft de keuze gemaakt met de inkoopstrategie om een significant aantal aanbieders toe te laten. Deze beleidskeuze sluit niet aan op eerdere advisering vanuit de ASD (2017 en 2020). De gemeente geeft aan middels contractbeheer toe te zien op de kwaliteit van de levering. Graag vernemen we op welke wijze het (wettelijk) toezicht op de uitvoering van de dienstverlening wordt uitgevoerd door de gemeente Bergeijk. Een belangrijk onderdeel hiervan betreft het omgaan met wachtlijsten; op welke wijze wordt actie ondernomen om wachtlijsten te voorkomen? We pleiten ervoor dat het proces van aanvraag tot daadwerkelijke inzet van bijvoorbeeld hulp bij het huishouden zo kort mogelijk is. We vragen hierbij te streven naar maximaal 4 weken tussen aanvraag en levering. Daarmee vragen we de gemeente de lat hoger te leggen dan het wettelijk kader vereist.
- Met de overheveling van de WMO naar de gemeenten is beoogd om de beheerkosten te minimaliseren. We vragen u om ons inzicht te geven in de beheerkosten die verbonden zijn aan de uitvoering van de toezichtfunctie op de uitvoering van de WMO.

Wij vernemen graag uw antwoord op onze vragen en suggesties. Mocht u vragen hebben dan horen wij dat graag van u.

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Bergeijk,

Ab Czech

Voorzitter

Leden van de adviesraad zijn: Anne Emans, Mart van de Vorst, Ronnie Dekkers, Hanneke van Hoof, Twan van Horssen, Matthieu Jansen (secretaris) en Ab Czech (voorzitter)

Secretariaat: m.jansen102@upcmail.nl tel : 06 3069 8570

Strategisch kader Adviesraad Sociaal Domein 2022-2026

Inleiding

Sinds de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) in 2007 ligt er een grotere verantwoordelijkheid bij de lokale overheden om delen van het sociaal beleid uit te voeren. De gedachte hierbij is dat gemeenten dichter bij de burgers staan en beter zicht hebben op de samenhang van de lokale voorzieningen. Na de WMO zijn in 2015 ook de Jeugdwet en Participatiewet ondergebracht bij gemeenten. De taken gebaseerd op deze drie wetten worden vervolgens het “sociaal domein” genoemd. De gemeenten zijn wettelijk verplicht om hiertoe een vorm van cliëntparticipatie te organiseren. De gemeente Bergeijk heeft er middels een verordening voor gekozen om zich te laten adviseren op het gebied van het brede sociaal domein door een Adviesraad Sociaal Domein (verder adviesraad genoemd).

Maatschappelijke ontwikkelingen

Er zijn maatschappelijke ontwikkelingen die de samenleving zorgen baren. Gezondheid is naar verwachting het grote thema van de 21ste eeuw. De daarmee samenhangende vraagstukken zoals bestaansonzekerheid, leefomgeving, klimaat, milieu en energie kennen tevens stevige geopolitieke en economische consequenties. De huidige wetenschappelijke inzichten in dit vraagstuk laten de hoge urgentie zien en geven daarmee belangrijke input aan de landelijke en lokale politieke agenda. Het precaire evenwicht tussen veiligheid en vrijheid zal blijvend aandacht vragen. Bij de aanpak van de Covidpandemie zijn we hier opnieuw getuigen van. Ook het afnemend vertrouwen in de overheid hangt hiermee sterk samen.

Voortschrijdende individualisering kent ook de tegenhangers zoals het gevoel er alleen voor te staan en zonder kompas te moeten koersen door een leven met de eindeloze mogelijkheden. Door de vergrijzing stijgt het aantal pensioengerechtigden terwijl tegelijkertijd het aantal werkenden daalt. Hierdoor komt de betaalbaarheid en beschikbaarheid van zorg sterk in het gedrang. Tot slot zijn er nog de grote uitdagingen op het gebied van de arbeidsmarkt (bestaansonzekerheid), woningmarkt (groot tekort aan woningen), de transformatie in het sociaal domein en geestelijke gezondheidszorg (lange wachtlijsten).

Deze thema's zullen ook hun weerslag krijgen op de vertaling naar lokaal beleid en daar op termijn ook direct van invloed zijn op de burgers van Bergeijk. Hiermee neemt de omvang en de complexiteit van het advieswerk van de adviesraad toe. Dit vraagt van de adviesraad om het maken van 'de juiste' keuzes en vanuit het belang van de burgers van de gemeente Bergeijk bij te dragen door het verstrekken van goede adviezen aan het college van B&W. Dit strategisch kader vormt zowel voor de adviesraad als voor de gemeente Bergeijk een richtsnoer voor de komende beleidsperiode.

Missie

De adviesraad heeft als formele taak een adviserende schakel te vormen tussen burgers en gemeentebestuur van Bergeijk bij beleidsopgaven op het sociaal domein. Ze doet dit onafhankelijk van politieke partijen om zo (gevraagd en ongevraagd) een bijdrage te leveren aan het versterken van een leefbare samenleving, waarin iedereen mee kan doen. Het welbevinden van de mensen in Bergeijk staat hierbij centraal.

De adviesraad bestaat uit personen die ervaring hebben met en/of kennis hebben van een of meerdere sociale domeinen. Zij brengt die kennis en ervaring in en betreft andere deskundigen uit haar netwerk. Zij zoekt naar alternatieve inzichten en oplossingen en probeert ook om buiten bestaande kaders te denken. De leden adviseren op persoonlijke titel, zonder last of ruggenspraak.

Visie

De adviesraad richt zich op lokaal beleid en de effecten hiervan op de burgers van Bergeijk; het cliëntperspectief staat hierbij steeds voorop. Zij zet zich in om de kracht van burgerparticipatie, ondersteunende structuren, beleid en lokale initiatieven binnen het sociaal domein te versterken. Daarbij moet vaak ingespeeld worden op nieuwe landelijke ontwikkelingen. Lidmaatschap van de landelijke Koepel Adviesraden Sociaal Domein is daarom voor de adviesraad van belang ter informatie en oriëntatie. Zij wil bovendien leren van pilots en goede voorbeelden elders. Bij lokaal draagvlak en draagkracht wil zij deze uit laten rollen binnen de gemeente. Veel beleidsontwikkelingen en uitvoering vindt op Kempenniveau plaats. De adviesraad wil daarom de samenwerking met andere adviesraden van de Kempen en de cliëntenraad van de ISD op Kempenniveau versterken.

De adviesraad wil tijdig en proactief geïnformeerd en betrokken worden door de gemeente bijvoorbeeld door vroegtijdig mee te denken over speerpunten van beleid op het sociaal domein. Daarbij wil zij stakeholders en externe deskundigen uitnodigen om samen met een opbouwende kritische blik en expertise de kwaliteit van plannen te versterken.

Doelstellingen en werkwijze

Samenstelling en taakopvatting

De leden van de adviesraad nemen hieraan deel vanuit hun eigen ervaring en deskundigheid, opgedaan vanuit opleiding, beroep en/of in de praktijk. De adviesraad bestaat uit een mix van materiedeskundigen en ervaringsdeskundigen. Ze doen dit vanuit hun maatschappelijke betrokkenheid om de kwaliteit van het sociaal beleid en de uitvoering ervan binnen de gemeente Bergeijk verder te verbeteren.

Portefeuillehouders

De leden voelen zich individueel niet op alle terreinen van het sociaal domein deskundig. De groep als geheel dekt, qua deskundigheid en interesse, anno 2021 niet het gehele terrein af. Ook is ieders beschikbaarheid en bereidheid qua tijdsinzet beperkt. Het betreft immers vrijwilligerswerk, vaak naast een drukke baan en/of ander vrijwilligerswerk en hobby's. Om de spaarzaam beschikbare vrije tijd en deskundigheden binnen de adviesraad optimaal te kunnen benutten, zal ieder lid een bepaalde portefeuille op zich nemen. Het alternatief is om

wergroepen in te stellen, maar vanwege de geringe omvang van de adviesraad en vanwege de extra tijdbelasting is hier nadrukkelijk niet voor gekozen.

Bij vragen om advisering wordt bekeken of in de groep een portefeuillehouder het advies voor de groep kan voorbereiden. Ook zal deze portefeuillehouder voor zijn of haar taakveld het eerste aanspreekpunt zijn en als vertegenwoordiger optreden bij specifieke (regionale) bijeenkomsten. Tevens zal de portefeuillehouder de actualiteit van zijn taakveld in de gaten houden en de overige leden van de adviesraad die hierover regelmatig informeren. Op deze wijze kan ieder zich meer focussen op een eigen aandachtsveld, dat aansluit op de eigen ervaring en interesse. Dat spaart tijd en versterkt de motivatie. In onderling overleg zal de taakverdeling nog gezien worden.

Afstemming met de gemeente

Op vraagstukken waarvoor de specialistische kennis en ervaring binnen de adviesraad ontbreekt, kan de adviesraad een deskundige van buiten de adviesraad om advies vragen. Deze nieuwe werkwijze met portefeuillehouders binnen de adviesraad vraagt om een veel duidelijkere planning vanuit de gemeente van de te verwachten dossiers en meer preciezere omschrijving van de vragen om advies aan de adviesraad. Van belang zijn hierbij: de bestuurlijke prioriteit van de vraagstukken, de tijdigheid van beschikbare stukken en achtergrondinformatie, het doel van het gevraagde advies en de planning van het besluitvormingsproces. Dit vraagt om intensievere afstemming tussen gemeente en adviesraad in het voortraject van advisering. De voorzitter zal een meer sturende rol op zich nemen bij het vaststellen van de agenda.

Verbetering van de planning, prioritering en afstemming tussen de adviesraad en gemeente is sowieso absoluut noodzakelijk. Te vaak nog wordt de adviesraad op te korte termijn gevraagd om te adviseren over beleidsstukken, waar dan eigenlijk onvoldoende voorbereidingstijd voor beschikbaar is. De kwaliteit van advisering kan daaronder lijden. Uiteraard zal de adviesraad, ook onder tijdsdruk, altijd proberen een advies op acceptabel niveau te leveren. Als dat echter niet mogelijk blijkt, dan zal de adviesraad niet of later leveren. Dit zal dan afgestemd worden met de gemeente.

Belangrijke beleidswijzigingen zijn meestal geruime tijd vóór de benodigde gemeentelijke besluitvorming al in beeld. Vaak is dan nog niet alles uitgekristalliseerd. Dat is niet erg. De adviesraad wil hier door de gemeente dan toch zo snel mogelijk al bij betrokken worden, juist om in de pas te lopen met de gemeente qua informatievoorziening. Het streven is om samen te bekijken hoe de adviesraad geholpen kan worden, om het gewenste kennis- en ervaringsniveau op peil te brengen, om nog beter te kunnen adviseren. Dit zou kunnen in de vorm van themabijeenkomsten, werkbezoeken en excursies, lezingen en presentaties van gastsprekers en dergelijke. Door verbetering van planning, prioritering en afstemming tussen adviesraad en gemeente, kan het advieswerk in de laatste fase voor besluitvorming daarmee een stuk gemakkelijker worden en van betere kwaliteit. Bovendien is deze manier van samenwerken extra motiverend.

Bijeenkomsten

De beschikbaarheid van tijd voor vrijwilligerswerk staat algemeen onder druk. Dat geldt ook voor het advieswerk van de adviesraad. Zij wil zoveel mogelijk de beschikbare tijd bundelen en zo efficiënt mogelijk besteden. Daarom wil zij eventuele presentaties/lezingen en dergelijk

koppelen aan de reguliere bijeenkomsten, uitbreiden en aansluiten op de reguliere werktijden, bijvoorbeeld van 18:00 tot 21:00 uur. Praktisch zou daarbij voorzien kunnen worden in een eenvoudige maaltijd met soep en een broodje. Het bijpraten tijdens het overleg kan achterwege gelaten worden door informatie vooraf gebundeld per mail te verstrekken.

Advisering dient volledig onafhankelijk plaats te kunnen vinden. Om deze onafhankelijkheid te waarborgen dienen de wethouder en betrokken beleidsadviseur niet aanwezig te zijn bij de beraadslaging en besluitvorming over een advies. We hechten echter veel waarde aan een goede verstandhouding met bestuur en ambtenaren en zij zijn dan ook van harte welkom op onze bijeenkomsten. De wethouder en beleidsadviseur zullen daarom standaard uitgenodigd worden om het eerste deel van het overleg bij te wonen om informatie te verstrekken en de aangedragen stukken nader toe te lichten en vragen te beantwoorden. De beraadslaging en besluitvorming over het advies zal in het tweede deel plaatsvinden zonder hun aanwezigheid. Wel zal de notulist (die geen inhoudelijke bemoeienis heeft met de dossiers) van de gemeente daarbij aanwezig blijven.

Bestuurlijke terugkoppeling

Terugkoppeling van de gemeentelijke besluitvorming in relatie tot ingebrachte adviezen wordt door de adviesraad als belangrijk ervaren. Dit is interessant, kan belangrijk zijn bij vervolgadvisen en is motiverend. Het is ook een uiting van respect voor de inzet van tijd en deskundigheid van de adviesraad. Dit kan in de vorm van een mondelinge terugkoppeling in het reguliere overleg door de wethouder en bij zwaardere stukken in de vorm van een schriftelijke terugkoppeling door het college. In het geval dat dit wenselijk is, zal de adviesraad dit duidelijk bij het uitbrengen van haar advies vermelden.

Proactief adviseren

Veelal bepaalt het college de agenda van uit te brengen adviezen. De wens was en blijft om als adviesraad zelf ook proactief zaken te agenderen. Door wisseling van de samenstelling van de eigen adviesraad, ambtenaren, wethouders en gemeenteraad komt het hier niet altijd van. Iedere functionaris en organisatie heeft zijn eigen rol en ambitie, dus ook om zaken te agenderen. Uitwisseling van ideeën en afstemming hierover is belangrijk. Dat geldt zeker bij de aantreding van de nieuwe beleidsmedewerker sociaal domein eind 2021 en na de gemeenteraadsverkiezing begin 2022, waarbij mogelijk een andere wethouder en andere onderwerpspecialisten van de raadsfracties aantreden. Daarna blijft periodiek overleg nodig om elkaar en elkaars ideeën te kennen, zien en horen.

De adviesraad wil ook zelf initiatief en daarop haar eigen regie kunnen pakken. Naast de invulling van haar signaalfunctie wil ze belangrijke onderwerpen uit de praktijk op de agenda kunnen zetten en de gemeente daarop ongevraagd adviseren. Tot nu toe is deze rol nauwelijks opgepakt. Om niet alleen een signaalfunctie te kunnen vervullen, is het nodig dat het bestaan én het doel van de adviesraad bij beleidsmedewerkers, college, raad en burgers bekend zijn.

Externe communicatie

De adviesraad wil onder eigen regie een minimum aan communicatiekanalen inrichten, zoals een website met een e-mailadres om vindbaar en bereikbaar te zijn voor externen. Het beheer van deze kanalen kan extern ingevuld worden. Onder een aparte kop onder de

gemeenteberichten in de Eyckelbergh kan informatie opgenomen worden over de advisering door de adviesraad. Als 'header' voor deze artikelen, wordt een populaire introductie van de adviesraad opgenomen. Als algemene introductie van de adviesraad wordt eerst een uitgebreid artikel opgenomen in dit lokale weekblad. Het doel van toenemende zichtbaarheid voor het publiek is niet om individuele casussen te ontvangen en te (doen) behandelen, maar wel om algemene tendensen en problemen te kunnen onderkennen en aan de kaak te kunnen stellen.

Interne communicatie

Elkaar kennen, zien, horen en in elkaar in kunnen leven zijn belangrijk voor de groepssfeer. Dat is uiteraard belangrijk tijdens vergaderingen, maar ook daarbuiten. Daarom wordt een paar keer per jaar aansluitend aan het reguliere overleg een informele 'borrel' of etentje georganiseerd.

Binnen de adviesraad bestaan en ontstaan diverse functies: het voorzitterschap en diverse portefeuilles van deskundigen. Daarnaast is iedere functionaris ook nog gewoon lid. Leden kunnen, afhankelijk van het gespreksonderwerp, meerdere petten op hebben. Dat maakt dat de ene keer als lid een mening verkondigd wordt en de ander keer als functionaris. Voor de rest van het overleg kan het verwarrend zijn vanuit welke hoedanigheid een mening verkondigd wordt. Daarom wordt het belangrijker om te communiceren, in welke rol een standpunt verkondigd wordt. Dit is belangrijk bij intern overleg en zeker ook bij overleg waar ook externen bij aanwezig zijn, zoals bijvoorbeeld de vaste gemeentelijke vertegenwoordigers.

In de aanloop naar een uit te brengen advies mag de dialoog stevig gevoerd worden met inachtneming van respect voor de gesprekspartners en hun mening. Als op een onderwerp het 'pettenprobleem' dreigt te ontstaan is het altijd mogelijk om hiervoor een passende oplossing te kiezen. Dat kan betekenen het spreken als lid en niet als functionaris. In het geval van de voorzitter kan op een onderwerp het voorzitterschap even door een collega overgenomen worden. Als voorzien wordt, dat een stevige discussie in het bijzijn van externen gevoerd gaat worden, dan is het prettig als leden elkaar daar vooraf over informeren óf het initiatief nemen om het overleg onderling even voor te bespreken.

De adviesraad vindt het belangrijk om door de hele groep gedragen besluiten te formuleren, deze dan ook zo naar buiten te communiceren en eventueel verdedigen. Het uitgebrachte advies is immers altijd een collegiaal besluit. Persoonlijke opvattingen en discussies uit de adviesraad horen dan ook niet publiek bekend te worden.

De leden voelen zich samen verantwoordelijk voor de sfeer in de groep. Het is vrijwilligerswerk en nog meer dan bij de uitoefening van een beroep, moet het energie en plezier opleveren. Afspraak is om open en eerlijk te communiceren op het moment dat het gevoel over iets wat speelt niet goed is. Tijdens de werksessie op 11 september 2021 is hiervoor een goede basis gelegd.

Vergoeding

Uitbreiding van de adviesraad met enkele leden met andere deskundigheden zou ideaal zijn. Uit recente ervaringen blijkt het werven van nieuwe leden echter nauwelijks mogelijk te zijn. Ondanks de intrinsieke motivatie, kan de invoering van een vergoeding voor de vrijwilligers zorgen voor meer motivatie om dit werk voor een langere termijn te gaan en blijven doen. De adviesraad voorziet dat dit met ingang van 2022 echt nodig is om de kwaliteit van advisering te kunnen behouden en verbeteren

Er is, naast de WMO, met de Jeugdwet en Participatiewet een verbreding van het sociaal domein ontstaan. De materie is inhoudelijk vele malen complexer geworden. Het op peil houden van het aantal adviesraad-leden vormt in toenemende mate een uitdaging. Ondanks uitgebreide publiciteit leverde de laatste advertentie slechts één lid op.

Landelijk is in toenemende mate sprake van toekenning van financiële vergoedingen aan lokale adviesraden sociaal domein. Ook omringende gemeenten zoals Eindhoven, Valkenswaard, Bladel en Eersel kennen reeds enkele jaren een financiële vergoeding voor de werkzaamheden van de leden van de adviesraad.

Gemeenten zijn wettelijk verplicht voor het sociaal domein een vorm van burgerparticipatie in te richten zoals bijvoorbeeld een cliëntenraad of een adviesraad. In Bergeijk is gekozen voor een adviesraad. Op basis van een verordening worden de adviesraad-leden formeel benoemd door het college van B&W. De adviesraad heeft binnen de gemeente Bergeijk de formele status van adviesorgaan.

De vergoeding die door ons zal worden voorgesteld aan het college zal dan ook in lijn liggen met vergoedingen die worden toegekend aan commissieleden van gemeentelijke commissies. Hiermee ontstaat een duidelijk referentiepunt waarop het door ons voorgestelde bedrag zal worden gebaseerd.

Bergeijk, 3 november 2021

De Adviesraad Sociaal Domein

Leden van de Adviesraad Sociaal Domein Bergeijk:

Ronnie Dekkers, Anne Emans, Mart van de Vorst, Hanneke van Hoof, Matthieu Jansen (secretaris) en Ab Czech (voorzitter)

Burgemeester en wethouders van Bergeijk
t.a.v. de ambtelijk secretaris

Datum: 10 oktober 2022
Onderwerp: Advies over de Verordening adviesraad sociaal domein gemeente Bergeijk 2022

Geacht college,

U heeft de Adviesraad Sociaal Domein (ASD) advies gevraagd over het concept van de Verordening Adviesraad Sociaal Domein gemeente Bergeijk 2022.

Inleiding

Op onze bijeenkomst van 26 september 2022 hebben wij deze concept verordening besproken en hebben wij ons advies nadien definitief vastgesteld. Deze verordening is voor een groot deel gebaseerd op de tot op heden vigerende verordening van 2017. De belangrijkste wijzigingen zijn gebaseerd op de gesprekken die ASD eind 2021 heeft gevoerd met de gemeente naar aanleiding van het door de ASD opgestelde Strategisch kader Adviesraad Sociaal Domein 2022 – 2026.

Strategisch kader

Evaluatie begin 2021 van de ASD over haar eigen functioneren leverde een groot aantal punten op die om nadere uitwerking vroeg, onder meer:

- Terugkoppeling vanuit het college op onze adviezen
- Planning door de gemeente van de te bespreken dossiers
- Aanwezigheid van wethouders en ambtenaren bij vaststelling van het advies
- Het bereiken van doelgroepen, achterbannen en belanghebbenden
- Samenwerking van adviesraden in de Kempen
- De bekendheid van de ASD in Bergeijk
- Een eigen actuele website
- Het verdelen van het werk in de adviesraad
- Het ontvangen van een vrijwilligersvergoeding

De omvang en de aard van de evaluatiepunten waren een duidelijk signaal dat ons eigen strategisch kader uit 2018 aan een update toe was. Tijdens een heidag in de Volmolen te Riethoven in september 2021 werden de bovengenoemde punten verder uitgewerkt. Dit leidde ertoe dat wij een maand later een nieuw werkdocument konden vaststellen. In dat stuk werden de vernieuwde missie en visie weergegeven en waren alle punten uit de evaluatie verder uitgewerkt zoals: vergoeding, bestuurlijke terugkoppeling, bekendheid en werkwijze. Na unanieme vaststelling door de ASD is het stuk verzonden naar het college en is het nadien uitvoerig met ons besproken.

Een aantal keuzen in de strategische nota zijn voor “eigen rekening” van de adviesraad en betreft de zelfstandige beslissingsbevoegdheid over onder andere: werkwijze, taakverdeling en communicatie. Er waren ook onderwerpen die alleen na overleg met en met wederzijdse instemming van de gemeente konden worden geëffectueerd, zoals vergoeding, eigen website, overname van secretariaat door de adviesraad en de wijze van afstemmen tussen adviesraad en ambtelijke organisatie. Dit proces werd voor beiden in januari 2022 naar tevredenheid afgerond.

Nieuwe verordening

De gemaakte afspraken tussen ASD en college dienen vervolgens verwerkt te worden middels aanpassingen van de bestaande verordening. De door ons gewenste wijzigingen op de voorliggende concept-verordening zijn de volgende:

- **Artikel 5, lid 2**
De leden van de Adviesraad Sociaal Domein worden benoemd door het college.
- Toevoegen: op voordracht van de Adviesraad

- **Artikel 5, lid 5**
Een benoeming kan door disfunctioneren van een lid eerder dan de periode van vier jaar worden beëindigd door het college.
- Toevoegen: op voordracht van de Adviesraad

- **Artikel 6, lid 3a**
Er wordt een jaarplanning opgesteld in afstemming met de gemeente. De beleidsadviseurs leveren tijdig de onderwerpen aan waar advisering op nodig is. Deze jaarplanning is gebaseerd op de beleidsontwikkelingen in het sociaal domein die op de raadsagenda zijn opgenomen.
- Toevoegen: ... in het sociaal domein van de gemeente en/of samenwerkingsverbanden
- Toelichting: de toevoeging samenwerkingsverbanden is van belang omdat veel beleidsontwikkeling bij samenwerkingsverbanden buiten het zicht en betrokkenheid van de adviesraad plaatsvindt.
- Wijzigen: ...die op de raadsagenda zijn opgenomen.. in ... en het betreft hierbij zowel collegedossiers als raadsdossiers.
- Toelichting: het beperken tot advisering over raadsdossiers staat op gespannen voet met de opdracht van adviesraden: advisering over beleidsvoorbereiding, beleidsbesluiten, beleidsuitvoering en evaluaties. Gemeenteraadsbesluiten zijn vaak “hoog over” en gaan niet over de uitvoering van het beleid, want dat wordt doorgaans aan het college gemandateerd.

- **Artikel 6, lid 4**
De voorzitter/secretaris van de adviesraad stelt in samenspraak met de coördinator sociaal domein van de gemeente de agenda voor elke bijeenkomst op. Verzoeken tot aansluiting van ambtenaren of organisaties lopen altijd via de coördinator van de gemeente.
- Wijzigen: ...in samenspraak... door ...na overleg...
- Wijzigen: ... of organisaties ...weglaten
- Toelichting: de ASD is zelf goed in staat om organisaties te horen, uit te nodigen of te bezoeken. Het op zoek gaan naar andere informatiebronnen dan de gemeente is juist een belangrijke werkwijze van adviesraden.

- **Artikel 6, lid 5**
... Bij de bespreking van inhoudelijke onderwerpen wordt de inhoudelijk betrokken beleidsambtenaar uitgenodigd om aan te sluiten.
- Toevoegen: ... wordt desgewenst de inhoudelijk ...
- Toelichting: Het kan geen verplichting zijn om bij bespreekpunten ambtenaren uit te nodigen.

- **Artikel 6, lid 12**
Vergaderingen van de adviesraad zijn openbaar; er kan een besloten deel worden ingelast voor het bespreken van stukken die nog niet klaar.

- Wijzigen: De vergaderingen van de adviesraad zijn niet openbaar. De adviesraad maakt dat deel van haar vergadering openbaar waarin de specifieke inbreng van andere inwoners haar functie versterkt.
- Toelichting: sinds onze nieuwe werkwijze vanaf januari 2022 werkt de adviesraad naar volle tevredenheid met een openbaar en een niet openbaar gedeelte. In het openbaar gedeelte willen wij vooral inwoners aanspreken die ervaring hebben met het betreffende onderwerp zoals bijstandsuitkering, WMO-voorziening en of jeugdhulp.
- **Artikel 7, lid 2**
Het advies van de adviesraad sociaal domein wordt schriftelijk en ondertekend door de voorzitter voorgelegd aan het college, met vermelding van een minderheidsstandpunt indien het advies niet unaniem is.
- Wijzigen: weglaten van ...met vermelding van een minderheidsstandpunt indien het advies niet unaniem is.
- Toelichting: De gemeentelijke toevoeging over minderheidsstandpunten stond niet in de vorige verordening, is ook niet besproken met ons en is ook niet de wens van de ASD. Adviezen met allerlei minderheidsopvattingen of persoonlijke meningen zijn doorgaans niet de sterkste adviezen. Ons streven is gericht op consensus en dat is tot op heden heel goed gelukt. Heel soms moet je stemmen, maar naar buiten dragen we één advies uit.
- **Artikel 7, lid 4**
Het advies van de Adviesraad sociaal domein wordt als bijlage bij de besluitvormende stukken gevoegd zodat het college en de raad volledig op de hoogte zijn van het advies de Adviesraad sociaal domein.
- Wijzigen: Alle adviezen van de Adviesraad sociaal domein worden tezamen met de reactie van het college ter kennisname gebracht aan de raad.
- Toelichting: Het komt de transparantie van het werk van de adviesraad ten goede als al onze adviezen tezamen met de reactie van het college ter kennis worden gebracht aan raad.
- **Artikel 10, lid 2**
De algemene leden van de adviesraad ontvangen een vrijwilligersvergoeding van € 50,00 per vergadering met een maximum van 10 vergaderingen per jaar.
- Wijzigen: ... een vrijwilligersvergoeding van € 500,00 op jaarbasis en dit wordt minder naar rato van het aantal maanden dat het betreffende lid geen deel uitmaakte van de adviesraad.
- Toelichting: de belastingdienst staat geen vrijwilligersvergoeding toe die per uur hoger is dan € 5,00. Een vergadering die met € 50,00 vergoed wordt, overschrijdt dit maximum. Onze werkzaamheden betreffen ook leeswerk, voorbereiding vergadering, werkgroepvergaderingen, regionale bijeenkomsten, opstellen adviezen, bijscholing enz. Op jaarbasis komen we dan vervolgens wel lager uit dan de toegestane € 5,00 per uur.
- **Artikel 10, lid 3**
De voorzitter en de secretaris ontvangen een vrijwilligersvergoeding van € 75,00 per vergadering met een maximum van 10 vergaderingen per jaar....
- Wijzigen: ... een vrijwilligersvergoeding van € 750,-- op jaarbasis en dit wordt minder naar rato van het aantal maanden dat de betreffende functionaris geen deel uitmaakte van de adviesraad.
- Toelichting: zie toelichting vorig lid.

- **Artikel 10, lid 5**

Er wordt een bedrag van € 1.000,-- beschikbaar gesteld voor deskundigheidsbevordering, lidmaatschap landelijke koepel Adviesraden sociaal domein, reiskosten buiten de gemeente Bergeijk en representatie.

- Wijzigen: ... € 1.000,-- .. wordt € 2.000,--
- Toelichting: Alleen het lidmaatschap van de landelijke koepel kost al € 500,--. Daarnaast maken wij ook kosten voor onder meer: het laten drukken van het jaarverslag, voor het organiseren van een heidag en voor het hosten van de website.

Graag ontvangen wij een schriftelijke reactie op ons advies. Wij zijn graag bereid om dit advies nader toe te lichten.

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Bergeijk,

Ab Czech,
voorzitter

Leden van de adviesraad zijn: Anne Emans, Mart van de Vorst, Ronnie Dekkers, Hanneke van Hoof, Eline Ensing en Petra Smets, Ab Czech (voorzitter) en Matthieu Jansen (secretaris)

Secretariaat: m.jansen102@upcmail.nl tel 06 3069 8570 www.asdbergeijk.nl

Burgemeester en wethouders van Bergeijk
t.a.v. de ambtelijk secretaris

Datum: 24 november 2022
Onderwerp: Advies over de reactie van het college op het CRSD-advies over de Verordening adviesraad sociaal domein gemeente Bergeijk 2022”

Geacht college,

U heeft de Adviesraad Sociaal Domein (ASD) advies gevraagd over het concept van de Verordening Adviesraad Sociaal Domein gemeente Bergeijk 2022. Dit advies hebben wij bij u aangeleverd en hierop heeft ons een reactie doen toekomen. Graag reageren wij op reactie op ons advies.

Wij zijn blij dat u een groot aantal van onze adviezen overneemt. Op twee punten verschillen nog van mening, het betreft een principiële punt (artikel 6, lid 4) en een praktisch punt (artikel 10, lid 5).

Artikel 6, lid 4

Voorstel college

De voorzitter/secretaris van de adviesraad stelt na overleg met de coördinator sociaal domein van de gemeente de agenda voor elke bijeenkomst op. Verzoeken tot aansluiting van ambtenaren of organisaties lopen altijd via de coördinator van de gemeente.

Voorstel ASD

De voorzitter/secretaris van de adviesraad stelt na overleg met de coördinator sociaal domein van de gemeente de agenda voor elke bijeenkomst op. Verzoeken tot aansluiting van ambtenaren lopen altijd via de coördinator van de gemeente.

Toelichting ASD

De werkwijze is al jaren zo dat de ASD zelfstandig personen en organisaties op haar vergadering uitnodigt. Wij begrijpen niet waarom zulks vanaf 1 januari via de gemeente moet lopen. De ASD is prima in staat om organisaties te horen, uit te nodigen of te bezoeken. Het op zoek gaan naar andere informatiebronnen dan de gemeente (ook zonder tussenkomst of aanwezigheid van de gemeente) is juist een belangrijke werkwijze van onafhankelijke adviesraden. Wij kennen geen adviesraden die alleen instellingen mag uitnodigen na toestemming van de gemeente.

Artikel 10, lid 5

Voorstel college

Er wordt een bedrag van € 1.500,-- beschikbaar gesteld voor deskundigheidsbevordering, lidmaatschap landelijke koepel Adviesraden sociaal domein, reiskosten buiten de gemeente Bergeijk en representatie.

Voorstel ASD

Er wordt een bedrag van € 3.000,-- beschikbaar gesteld voor onder meer deskundigheidsbevordering, lidmaatschap landelijke koepel Adviesraden sociaal domein, vergaderkosten, heidag, website, drukwerk jaarverslag, reiskosten buiten de gemeente Bergeijk en representatie.

Toelichting

De gemeente draagt de begroting over aan de ASD. In 2021 stond er € 4.750,-- op de begroting voor de ASD, daarnaast voerde de gemeente zelf het secretariaat uit, stelde de notulen en agenda op en vonden de bijeenkomsten plaats in het gemeentehuis. Niet meegenomen door de gemeente en ook niet in ons aanvankelijk voorstel zijn de nieuwe posten onder andere huur Aquinohuis, hosting website, secretariaatskosten en heidag. De gemeente heeft met ingang van 1 januari 2022 alles overgedragen aan de ASD en daarmee worden ambtelijke kosten bespaard. Alle vergaderingen vinden in middels plaats in het Aquinohuis.

Het lidmaatschap van de landelijke koepel kost € 585,--, het Aquinohuis kost jaarlijks € 515,- - voor ASD-vergaderingen, voorbereidingen, werkgroepen en overleg, het hosten van de website kost € 400,--, de jaarlijkse heidag kost € 400,--, het drukken van het jaarverslag kost € 150,--, scholing kost jaarlijks € 500,--, reiskosten € 200,--, secretariaatskosten € 75,-- en voor representatie is € 175,-- opgenomen. Dit is totaal € 3.000,-- Tot op heden werden deze kosten door de gemeente betaald. Wij komen dus zeker niet uit met het bedrag dat het college beschikbaar wil stellen.

Per saldo betekent begrotingspost ASD voor de gemeente het volgende:

- € 5.000 voor vrijwilligersvergoeding + € 3.000 voor overige kosten = € 8.000
- Er was jaarlijks reeds beschikbaar voor de ASD € 4.750
- Het college geeft in haar voorstel aan dit bedrag te willen ophogen tot € 6.500
- Vanwege de overdracht van alle taken, de nieuwe begrotingsposten en het invoeren van een vrijwilligersvergoeding vragen wij dus om het bedrag op te hogen tot € 8.000

Graag ontvangen wij een schriftelijke reactie op ons advies. Wij zijn graag bereid om dit advies nader toe te lichten.

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Bergeijk,

Ab Czech,
voorzitter

Leden van de adviesraad zijn: Anne Emans, Mart van de Vorst, Ronnie Dekkers, Eline Ensing, Petra Smets, Theo van Bakel, Peet van Laar, Ab Czech en Matthieu Jansen

Secretariaat: m.jansen102@upcmail.nl tel 06 3069 8570 www.asdbergeijk.nl